

virksomhedens ejer dels har den afgørende beslutning med hensyn til tilrettelæggelsen af virksomhedens arbejdsform og opbygning, dels har fordelene af dens driftsresultater. Der henvises herved til Hurwitz, Kriminalretten alm. del, 4. udgave ved Waaben, side 273, hvor det fremhæves, at det objektive ansvar i sin typiske form må ses som en økonomisk *driftsrisiko* (forfatterens udhævelse), der i det offentlige interesse pålægges visse virksomheder til fremme af en særlig påkrævet agtpågivenhed.

De synspunkter, herunder risikosynspunkter, der kan begrunde et objektivt driftsherrens ansvar, kan efter justitsministeriets opfattelse ikke anføres til fordel for et objektivt ansvar for ansatte. Dette gælder særligt klart for så vidt angår de områder, hvor der som begrundelse for objektivt ansvar henvises til ønsket om at kunne udmåle bødens størrelse under hensyn til den økonomiske fordel, der er opnået eller tilsigtet opnået ved lovovertrædelsen.

Som det fremgår, har et objektivt ansvar for ansatte en langt mere vidtgående karakter end et tilsvarende ansvar for virksomhedsejere. De foreslåede regler om objektivt bødeansvar for arbejdsledere og lignende må derfor — uanset om det sker på aftalemæssigt grundlag — give anledning til betænkeligheder.

4. Justitsministeriet har ikke overvejet, hvorvidt der er behov for regler om objektivt bødeansvar for arbejdsgivere på arbejdsmiljøområdet.

Hvis man imidlertid opretholder reglen om objektivt strafansvar for arbejdsgiveren, og det accepteres, at arbejdsledere og lignende ikke på grundlag af en aftale om ansvarsoverførelse med arbejdsgiveren bør kunne

pålægges objektivt bødeansvar, opstår der spørgsmål om, i hvilket omfang en aftale om ansvarsoverførelse skal fritage arbejdsgiveren for strafansvar.

En mulighed er at lade aftalen fritage arbejdsgiveren for ethvert ansvar, herunder også det objektive ansvar. En sådan ordning vil indebære, at der efter indgåelse af aftale om ansvarsoverførelse ikke kan gøres objektivt strafansvar gældende mod arbejdsgiveren. Justitsministeriet har ikke forudsætninger for at afgøre, om denne konsekvens taler afgørende mod en sådan ordning. Det er muligt, at der ikke er noget større behov for objektivt ansvar for arbejdsgiveren, når der er indgået aftale om ansvarsoverførelse. Selv om arbejdslederens ansvar også efter indgåelsen af en sådan aftale er et culpaansvar, vil aftalen formentlig bevirke, at culpabedømmelsen bliver forholdsvis streng.

En anden mulighed er at udforme bestemmelsen således, at der efter indgåelse af aftale om ansvarsoverførelse kun kan pålægges arbejdsgiveren objektivt bødeansvar i tilfælde, hvor der ikke kan pålægges arbejdslederens ansvar. Et sådan „subsidiært“ objektivt ansvar vil næppe være særlig byrdefuldt for arbejdsgiveren, jfr. det ovenfor anførte. Justitsministeriet har ikke taget stilling til de processuelle problemer en sådan ordning vil medføre.

Endelig kan ordningen udformes således, at arbejdsgiveren bevarer det objektive bødeansvar uanset, at der i øvrigt sker en overførelse af strafansvaret til arbejdsledere m. v.

Justitsministeriet er villig til at medvirke ved udarbejdelsen af eventuelle ændringer af reglerne, når der er taget stilling til spørgsmålet om objektivt ansvar for driftsledere m. v.

P. M. V.

E. B.

Knud Arildsen.